

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 24. november 2015
(OR. en)

14443/15

CULT 85
RELEX 957
DEVGEN 235

MENETLUSTE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Kuupäev: 24. november 2015

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 13645/1/15 REV 1 CULT 76 RELEX 871 DEVGEN 215

Teema: Nõukogu järeldused kultuuri kohta välissuhetes, keskendudes eelkõige arengukoostööle

– Nõukogu järeldused (24. november 2015)

Delegatsioonidele esitatakse lisas nõukogu 3428. istungil 24. novembril 2015 vastu võetud järeldused kultuuri kohta välissuhetes, keskendudes eelkõige arengukoostööle.

Nõukogu järeldused kultuuri kohta välissuhetes, keskendudes eelkõige arengukoostööle

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

1. TULETADES meelde, et Euroopa Liidu toimimise lepingu (Ei toimimise lepingu) artikli 167 lõigetes 3 ja 4 kutsutakse liitu ja selle liikmesriike üles edendama kultuuri valdkonnas koostööd kolmandate riikide ja pädevate rahvusvaheliste organisatsioonidega ning palutakse liidul võtta aluslepingute teiste sätete kohaselt tegutsedes arvesse ka kultuuriaspekte, eriti selleks, et respektierida ja edendada oma kultuuride mitmekesisust;
2. TOONITADES, et kultuur ELi välissuhetes, sealhulgas arengukoostöös, on üks Euroopa kultuurivaldkonna tegevuskava¹ ja sellele järgnevate nõukogu kultuurivaldkonna tegevuskavade² prioriteete ning et mitmetes hiljuti vastu võetud nõukogu järeldustes³ rõhutatu kohaselt täidab erinevate poliitikavaldkondade vahelise sidususe suurendamisel tähtsat rolli valdkondadevaheline koostöö;
3. PIDADES SILMAS, et ELi toimimise lepingu artikli 208 kohaselt teostatakse liidu poliitikat arengukoostöö valdkonnas kooskõlas liidu välistegevuse põhimõtete ja eesmärkidega ning et liidu ja liikmesriikide arengukoostöö poliitikat täiendavad ja tugevdavad üksteist;

---

¹ Heaks kiidetud nõukogu 16. novembri 2007. aasta resolutsiooniga Euroopa kultuurivaldkonna tegevuskava kohta (ELT C 287, 29.11.2007, lk 1).

² Kõige viimane neist on kultuurivaldkonna töökava (2015–2018) (ELT C 463, 23.12.2014, lk 4).

³ Kõige viimased neist on nõukogu 26. novembri 2012. aasta järeldused kultuurivaldkonna juhtimise kohta (ELT C 393, 19.12.2012, lk 8).

4. TULETADES MEELDE ÜROs vastu võetud säästva arengu tegevuskava aastani 2030,⁴ mille mitmes eesmärgis on selgesõnaliselt viidatud kultuurile, ning ka nõukogu 16. detsembri 2014. aasta järeldusi „2015. aasta järgne ümberkujundav arengukava”,⁵ milles tunnistatakse, et kultuur, sealhulgas maailma kultuuripärand ja loomemajandus, võib etendada olulist osa kaasava ja säästva arengu saavutamisel;
5. RÕHUTADES, et EL juhindub kõigi inimõiguste (nii kodaniku-, poliitiliste, majanduslike, sotsiaalsete kui ka kultuuriliste õiguste) kõikehõlmavuse, jagamatuse, omavahelise seotuse ja sõltuvuse põhimõtetest⁶;
6. TULETADES MEELDE, et EL ja selle liikmesriigid on ühinenud UNESCO 2005. aasta kultuuri väljendusvormide mitmekesisuse kaitse ja edendamise konventsiooniga ning seeläbi kohustunud seda ka rakendama; nimetatud konventsioonis toonitatakse muu hulgas vajadust integreerida kultuur strateegilise elemendina arengupoliitikasse ning seda, et kultuurilist mitmekesisust on võimalik kaitsta ja edendada üksnes juhul, kui on tagatud inimõigused ja põhivabadused;

ON VEENDUNUD, et kultuur peab moodustama osa liidu välissuhete suhtes kohaldatavast strateegilisest valdkondadevahelisest lähenemisviisist ja arengukoostööst, võttes arvesse kultuuri märkimisväärset võimet neid valdkondi tugevdada, aidates kaasa inimestevahelistel kontaktidel, vastastikusel mõistmisel, usaldusel ja usaldusväärusel põhinevate pikaajaliste suhete loomisele;

VÕTTES NÕUETEKOHASELT ARVESSE Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide vastavaid pädevusvaldkondi ning subsidiaarsuse põhimõtet,

---

⁴ Säästva arengu teemalisel ÜRO tippkohtumisel (New York, 25.–27. september 2015) võeti vastu säästva arengu tegevuskava aastani 2030 „Muudame oma maailma”, mis sisaldab ülemaailmsete säästva arengu eesmärkide ühtset kogumit, millega asendatakse aastatuhande arengueesmärgid, <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>.

⁵ 16716/14.

⁶ ELi inimõiguste alased suunised sõnavabaduse kohta internetis ja mujal (dok 9647/14).

TOONITAB JÄRGMIST:

seoses kultuuriga ELi välissuhetes

7. Selleks et teostada kultuuri potentsiaali olla välissuhete üheks oluliseks osaks, tuleb minna kaugemale Euroopa kultuuride mitmekesisuse kajastamisest ning seada sihiks uut laadi dialoog, vastastikune kuulamine ja õppimine, ühine suutlikkuse suurendamine ja globaalne solidaarsus,⁷ nagu soovitatakse kultuuri ELi välissuhetes käsitlevas ettevalmistavas meetmes⁸ ning aruandes, mis käsitleb kultuuri ja välissuhteid Hiinaga⁹.
8. Siiski on vaja koordineerida paremini jõupingutusi Euroopa tasandi strateegilise lähenemisviisi kujundamiseks, mille eesmärk on kultuuri järjepidev ja sidus integreerimine ELi välissuhetesse ning mis aitab kaasa liidu ja selle liikmesriikide meetmete vastastikuse täiendavuse suurendamisele. Selline lähenemisviis hõlmaks muu hulgas temaatilisi ja geograafilisi prioriteete, realistlikke eesmärke ja tulemusi, sihtrühmi, ühiseid huve ja algatusi, rahastamissätteid, kodanike osalemist ning rakenduskorda.
9. ELi tasandi strateegiline lähenemisviis võimaldaks tegeleda tõhusamalt ka praeguste väljakutsetega, näiteks rändekriisiga, radikaliseerumise ja ksenofoobiaga, kultuuripärandi hävitamise ja ohustamisega ning kultuuriväärtustega ebaseaduslikult kauplemisega.

---

⁷ Kooskõlas ka Euroopa Parlamendi 12. mai 2011. aasta resolutsiooniga välistegevuse kultuurilise mõõtmega kohta.

⁸ Euroopa Parlamendi poolt 2012. aastal algatatud ettevalmistavat meedet, mis käsitles kultuuri ELi välissuhetes, viidi ellu 2012.–2013. aastal, et toetada käimasolevat poliitilist arutelu kultuuri rolli tugevdamise üle välissuhetes ja edendada edasist tööd kõnealuses valdkonnas. Lõplik aruanne avaldati 2014. aastal, <http://cultureinexternalrelations.eu/main-outcomes/>.

⁹ ELi ja Hiina kultuurisuhete strateegia. Kultuuri ja välissuhete eksperdirühma (Hiina) aruanne (2012. aasta november).

seoses kultuuriga arengukoostöös

10. Arengukoostöö aspektist on äärmiselt oluline edendada poliitilist sidusust, võttes arvesse tähtsat rolli, mida liikmesriigid ja EL selles valdkonnas täidavad, ning pidades silmas ka säästva arengu tegevuskava aastani 2030.
11. Kultuur on arengu inim-, sotsiaal-, majandus- ja keskkonnamõõtme ülitähtis osa ning seega ka säästva arengu oluline element, võttes arvesse järgmist:
  - vaesuse vähendamisele partnerriikides võivad kaasa aidata dünaamilised kultuuri- ja loomesektorid, sealhulgas kultuuripärand, kuna need on tähtsad majanduskasvu, töökohtade loomise, sotsiaalse sidususe ja kohaliku arengu kiirendajad,
  - kultuur ning ka kultuurilise mitmekesisuse edendamine ja austamine täidavad konfliktijärgsetes ja konfliktipiirkondades olulist rolli konfliktide ennetamisel, rahu taastamisel ning lepitustegevuses,
  - kultuuridevaheline dialoog edendab paremat üksteisemõistmist ja hõlbustab tugevamate partnerluste loomist sidusrühmade vahel,
  - sõltumatu kultuuri- ja meediasektor on arvamuse- ja sõnavabaduse, kultuurilise mitmekesisuse, demokraatliku kodanikuaktiivsuse ja säästva demokraatliku arengu oluline tingimus,
  - konkreetsete kultuuri- ja arengukoostööstrateegiate vastuvõtmine viib tõhusamate ja jätkusuutlikumate meetmeteni paljudes sektorites.

12. Selleks aga, et kultuuri tugevat potentsiaali saaks arengukoostöö heaks täielikult kasutada, tuleks töötada välja integreeritum lähenemisviis, mis hõlmaks kultuurimõõtme süvalaiendamist arengukoostöö programmidesse ning asjakohase toe võimaldamist kultuurivaldkonnas tegutsejatele pigem pikemaajalises perspektiivis kui ühekordsete sekkumistena.
13. Selline lähenemisviis tugineks muu hulgas järgmistele elementidele:
- kultuuri kui eraldiseisva nähtuse ja arengukoostöö edendaja väärtuse tunnustamine,
  - tuginedes ühisele arusaamisele sidususest ja järjepidevusest, kultuurimõõtme süvalaiendamise praktiliste viiside määratlemine sektoripõhiste arengukoostöö programmide ettevalmistamisel,
  - toetus kultuuri- ja loomesektorite struktureeritud ja pikaajalisele arendamisele partnerriikides, eelkõige suutlikkuse suurendamise, kultuurivaldkonna juhtimise ja intellektuaalomandi süsteemide aspektist,
  - jõupingutuste tugevdamine eesmärgiga kaitsta ja hoida maailma materiaalsel ja vaimset kultuuri- ja looduspärandit,
  - hariduse rolli edendamine pluralismi, mittediskrimineerimise, sallivuse, õigluse, solidaarsuse ning meeste ja naiste vahelise võrdsuse arendamisel,
  - realistliku hulga prioriteetsete tegevussuundade kindlaks määramine; neid tegevussuundi võib korrapäraselt üle vaadata, et mõista paremini projektide tulemusi ning nende panust säästvasse arengusse ja vaesuse vähendamisse ning ka sotsiaalsesse sidususse, majanduskasvu ja töökohtade loomisesse,

- liidu, liikmesriikide ja teiste osalejate olemasolevate programmide ja rahastamiskavade ja -vahendite omavaheline täiendavus ning vajaduse korral kultuurialgatuste toetamise võimaluste suurendamine nende raames,
- alt üles lähenemisviis, millega edendatakse riikliku ja kohaliku tasandi isevastutust, kaasatakse partnerriike ning kõiki sidusrühmi, eelkõige valitsusväliseid organisatsioone, kodanikuühiskonda ja erasektorit;

14. Säästva arengu tegevuskava 2030¹⁰ säästva arengu eesmärkide tulevast rakendamist ja jälgimist silmas pidades oleks eriti oluline kiire reageerimine, eesmärgiga tagada, et kultuuri võetakse piisaval määral arvesse ning et kultuur saaks täita oma sellekohast rolli,

KUTSUB SEETÕTTU LIIKMESRIIKE JA KOMISJONI ÜLES

15. osalema ajutises rakkerühmas, mille asukohaks saab olema Luxembourg. See rühm osaleb kultuuri ja arengukoostööd käsitleva konkreetse, tõendipõhise, jagatud ja pikaajalise lähenemisviisi ettevalmistamises.

Kohapealsete asjaomaste osalejate vahelise tegevuse sidususe hõlbustamise eesmärgil kogub ja vahetab kõnealune rühm kultuuri ja arengukoostöö valdkonna parimaid tavasid ning uurib empiirilisi tõendusmaterjale kultuuri poolt arengukoostööle avalduva mõju vallas.

Esialgu töötab rühm ajavahemikul 2016–2017, on oma laadilt mitteametlik ning selles osalemine on vabatahtlik. Rühma võivad kuuluda osalejad nii kultuuri- kui ka arengukoostöö sektoritest, eelkõige liikmesriigid (eelkõige ametisolevad ja tulevased nõukogu eesistujariigid), Euroopa Komisjon, Euroopa Parlament, arengukoostöö- ja kultuurivaldkonnas tegevad asjaomased rahvusvahelised organisatsioonid, partnerriigid, välispartnerid (eelkõige ELi riikide kultuuriinstitiidid) ning kodanikuühiskonna ja valitsusväliste organisatsioonide platvormid.

Rühma töö tulemused esitatakse nõukogu ettevalmistavatele organitele, eelkõige kultuuri ja arengukoostöö valdkonnaga tegelejatele,

---

¹⁰ Eelkõige eesmärgid 4 (4.7), 8 (8.9), 11 (11.4) ja 12 (12.b).

JA KUTSUB KOMISJONI ÜLES

16. tugevdama kultuuri kui arengukoostöö sekkumise konkreetset mõõdet;
  17. töötama välja ja esitama koos liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindajaga nõukogule eespool nimetatud põhimõtetele tuginedes strateegilisema lähenemisviisi, mida kohaldada kultuurivaldkonna välissuhete suhtes ning millega tuleks muu hulgas toetada kunstilise ja kultuurilise eneseväljenduse vabadust ning kultuurilise mitmekesisuse ja kultuuripärandi austamist.
-